

Република Србија
Град Крагујевац
Заштитник грађана
Сл.бр: 245/15
Датум: 28.04.2015. године
Крагујевац

ЈКП „ Чистоћа“

**-за директора-
- за председника Надзорног одбора-**

Поступајући по притужбама више грађана сеоских и приградских МЗ, на основу чл.35 и чл. 38 Одлуке о Заштитнику грађана, Заштитник грађана даје следеће

М и ш љ е њ е

ЈКП " Чистоћа", Крагујевац, начинила је пропуст у раду тако што:

- приликом одређивања сабирних места за одвоз смећа, није поступала у складу са чл.2 тач.222 Правилника о техничким условима и тачка 5. Програма одвоза смећа, тако да су сабирна места одређивана без писаних договора и записника са МЗ, корисницима услуга и комуналном полицијом. Сабирна места су често удаљена више од једног километара од појединих корисника услуга.
- Програмом одвоза смећа није одређена динамика одвоза смећа за улице у којима се смеће одвози са сабирног места-пета зона
- Ниједним актом није утврђена максимално дозвољена удаљеност сабирног места од корисника услуге, нити је та удаљеност узета као елемент за одређивање цене комуналне услуге, што омогућава чл.25 ст.1 тач.5 , чл.25 ст.2 , чл.26 и чл.29 Закона о комуналним делатностима.
- С обзиром да је површина стамбеног објекта корисника једини елемент за одређивање цене услуге, ниједним актом ЈКП " Чистоћа" није утврђено на који начин и из којих докумената је утврђена површина стамбених јединица корисника услуга.
- ЈКП " Чистоћа" више не доставља корисницима кесе за сакупљање смећа, већ их оставља код секретара МК тако да корисници из удаљених заселака морају сами да долазе и преузимају кесе, а касније и да их враћају до сабирног места. Проблем је у томе што се месне канцеларије не налазе у сваком селу већ у неким случајевима МК у једном селу покрива територију два и више села.
- Због нередовног одвоза смећа са сабирних места, дешава се да вреће са смећем због паса луталица и временских прилика, буду исцепане и смеће расуто, па и кад дођу

да одвезу смеће, радници ЈКП " Чистоћа" узимају само целе вреће, а остављају поцепане и расуто смеће.

- Против великог броја корисника услуга са сеоских и приградских МЗ је ЈКП " Чистоћа" покренула поступак принудне наплате преко извршитеља тако да су корисници принуђени да поред наводног дуга за услугу, коју нису ни добили у одговарајућем обиму, квалитету и континуитету плате и трошкове извршења који вишеструко превазилазе износ главног дуга. Тако се дешавало да за дуг од 1000,00 динара, трошкови извршења износе чак до 10.000,00 динара, што те кориснике доводе испод егзистенцијалног минимума.

Због свега наведеног, а како је чланом 17 Одлуке о одржавању чистоће утврђено да је:
" Предузеће дужно да свој рад и пословање организује тако да кроз реализацију послова из ове Одлуке трајно и несметано одржава чистоћу и под једнаким условима, у складу са Одлуком, обезбеђује прописани обим, врсту и квалитет услуге", Заштитник грађана упућује ЈКП-у " Чистоћа" Крагујевац следеће

Препоруке

1. Потребно је да ЈКП " Чистоћа" Крагујевац сачини писане договоре - записнике – о одређивању сабирних места са МЗ, корисницима услуга и комуналном полицијом, а све у складу са чл.2 тачке 222 Правилника о техничким условима и тачке 5 Програма одвоза смећа.
2. Потребно је да ЈКП " Чистоћа" својим актима јасно одреди:
 - Максимално дозвољену удаљеност сабирних места од домаћинства корисника услуге
 - Начин и динамику одвоза смећа са сабирних места у петој зони
 - Начин и динамику достављања врећа за смеће корисницима услуга у сеоским МЗ у складу са начелом присупачности.
3. Потребно је да ЈКП " Чистоћа" Крагујевац својим актима јасно утврди поступак и начин ближег утврђивања свих елемената који чине структуру економске цене, а који ће омогућити једнак и равноправан положај корисника услуга, сразмерно обиму и квалитету извршене услуге. У вези са тим, као елеменат за одређивање цене потребно је, поред површине стамбеног објекта, узети у обзир и број чланова домаћинства и удаљеност сабирног места од домаћинства корисника услуге, јер свакако није исти квалитет услуге коју користи корисник у центру села са контејнером испред куће и корисник који живи у удаљеном неприступачном засеоку и који лично мора да оде у друго село да преузме вреће па затим да пуне вреће односи на сабирно место које је често удаљено километар и више од његове куће. Поред наведеног, количине смећа не зависе од површине стамбеног објекта већ од броја чланова породичног домаћинства.
4. Потребно је да ЈКП " Чистоћа" хитно пронађе и примени начин на који ће умањити штетне последице које трпе корисници услуга у сеоским приградским МЗ, због великих трошкова извршења на име наплате дуга, а све то из разлога што ЈКП " Чистоћа" прилоком пружања услуга није поступала у складу са Законом о

комуналним делатностима, Програмом одвоза смећа, Правилником о техничким условима и Одлуком о одржавању чистоће.

5. Потребно је да ЈКП " Чистоћа" приликом изласка техничке комисије на лице места, по рекламацијама и притужбама корисника, поред чланова техничке комисије обезбеди начин да буде присутан и представник МЗ и комунални инспектор или полицајац.

Образложење

Због великог броја притужби грађана сеоских и приградских МЗ, а на захтев Заштитника грађана, информације у вези са одржавањем чистоће и одвожењем смећа са територије сеоских и приградских МЗ, доставила је ЈКП „ Чистоћа“ (информација бр.12-3931 од 30.03.2015.год.) и следеће месне заједнице: МЗ „Ждраљица, Драгобраћа, Горње Грбице, Добрача, Шљивовац, Корман, Рамаћа, Горње Комарице, Трмбас, Теферич, Букоровац, Јабучје, Ботуње, Чумић, Доња Сабанта, Велики Шењ, Корићани, Влакча, Маслошево, Пајазитово, Велика Сугубина, Велике Пчелице, Дулени, Јовановац, Цветојевац, Каменица, Десиминовац Корићани.

Из достављених информација евидентно је да:

- ЈКП „ Чистоћа“ нема закључене споразуме нити записнике са Месним заједницама и комуналном полицијом, о одређивању сабирних места за одлагање смећа.
- ЈКП „ Чистоћа“ ниједним актом није одредила максималну удаљеност сабирног места од корисника услуге.
- Ценовником услуга ЈКП“Чистоћа“ утврђена је цена од 3,18 динара по квадратном метру простора са ПДВ –ом за све кориснике услуга са подручја сеоских и приградских МЗ, без икаквих додатних критеријума и методологије обрачуна за одређене категорије корисника као нпр. велика удаљеност од сабирног места, старачка домаћинства, власници викенд кућа са пребивалиштем у граду и сл.
- Не постоји јасно утврђен и ефикасан систем вршења континуиране контроле и надзора од стране ЈКП „ Чистоћа“, Комуналне полиције, или МЗ, над обимом, квалитетом и континуитетом вршења услуга одржавања чистоће и одвожења смећа.
- Смеће са сабирних места се не одвози редовно, а не постоји ни поуздан и ефикасан начин обавештавања корисника о терминима и динамици одвожења смећа, осим што се папир са обавештењем о термину одвоза смећа качи на кесе које корисници од 01.01.2015.године треба лично да преузимају у просторијама МК- Дешава се да камион за одвоз смећа дође тек након ургенције МЗ и то са неколико дана закашњења.
- Велики број МЗ се усмено, а и писаним захтевима обраћао ЈКП " Чистоћа", у којима је указивано на лош квалитет услуге и непоштовање динамике одвоза смећа, мали број сабирних места, неажурне податке у списковима корисника.

На притужбе и рекламације грађана и МЗ, ЈКП „Чистоћа“ је углавном одговорила типским дописом следеће садржине:

Цитат Одговора ЈКП "Чистоћа" од 05.02.2015.године.

"На основу Одлуке о одржавању чистоће(„ Сл. лист града Крагујевца „ бр. 4/2002, 35/2008, 35/2009, 29/2010 и 16/2011), који је са свим изменама и допунама усвојила Скупштина града Крагујевца, ЈКП „ Чистоћа“ донело је 23.09.2011. године Програм изношења кућног смећа за сеоска подручја, заводни број: 6976, који између осталог садржи: време и начин изношење кућног смећа, локација сабирних места на које се кућно смеће износи у случајунепроходности појединих улица услед неадекватне подлоге, недовољне ширине, великог нагиба, или уколико је улица слепа и не постоји могућност окретања возила, или слично, као и укупан број кеса за одлагање отпада. На основу поменуте Одлуке, корисник услуга је дужан да сакупља и одлаже смеће на начин предвиђен Програмом, као и да предузме плаћа цену за извршене услуге. Служба контролора нашег предузећа, све до краја 2014. године, поред рачуна, редовно је корисницима на кућну адресу достављала кесе за одлагање комуналног и рециклажног отпада, као и обавештења о динамици одвоза. Одвоз смећа се и поред свих потешкоћа редовно одвијао. Дешавало се у пар наврата да се услед техничких недостатака поједини засеоци прескоче, односно да се одвоз обављао са пар дана закашњења, али како су се кварови отклањали тако би се смеће одвозило и збрињавало. Од јануара 2015. Године достава кеса врши се путем преузимања у матичним месним канцеларијама, док су рачуни прешли у надлежност ЈСП „ Крагујевац“. О наведеним променама грађани ће бити благовремено обавештени".

Поред наведеног из притужби грађана и извештаја месних заједница евидентно је да се због нередовног одвожења смећа са сабирних места, та места претварају у депоније, смеће стоји данима, пси га растурају и расипају по околини тако да се ствара опасност по здравље људи. Постоји велики проблем са старачким домаћинствима, која су километар и више удаљени од сабирних места, тако да стари и болесни људи физички не могу да оду до МЗ (често и у друго село), да преузму кесе, нити могу да носе смеће до сабирног места.

Према важећим актима и ценовнику иста цена се наплаћује домаћинству које живи у кући од нпр. 50 метара квадратних са 4 и више чланова, са стоком и механизацијом, у центру села са кантом или контејнером испред куће, као и домаћинству исте квадратуре у удаљеном и недоступном засеоку у коме живи један или двоје старих и болесних људи.

Дакле јасно је да ЈКП „Чистоћа“ није вршила услуге одржавања чистоће и одвожења смећа у сеоским и приградским МЗ континуирано, и у одговарајућем обиму и квалитету. Такође је јасно да се контрола квалитета и обима услуга не може препустити само техничкој комисији ЈКП "Чистоћа", јер њу чине запослени тог ЈКПа.

Међутим, корисницима услуга са подручја сеоских и приградских МЗ су уредно достављени рачуни, и опомене као и предлози за принудну наплату преко извршитеља. У таквој ситуацији су грађани, поред принудне наплате пуне цене услуге коју нису добили у одговарајућем обиму и квалитету, принуђени да плаћају и енормне трошкове извршења, преко извршитеља, што доводи у питање и њихову егзистенцију.

Закон о комуналним делатностима у чл. 14 утврђује између осталог да је „ вршилац комуналне делатности дужан да организује свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује:

1. трајно и несметано пружање комуналних услуга корисницима...
2. прописани или уговорени обим и квалитет комуналних услуга који подразумева тачност у погледу рокова, сигурност корисника у погледу добијања услуга...

Програмом одвоза смећа ЈКП „Чистоћа“ у тач. 4. Динамика одвоза смећа за улице у којима се смеће одвози са сабирног места- петоа зона, као ни у тач.5. одвоз смећа са сабирног места- није одређена динамика одвоза смећа као за остале зоне.

Правилником о техничким условима у чл.2 тач. 2.2.2. утврђена је обавеза ЈКП „Чистоћа“ да се МЗ и корисницима услуга из тих улица одреди писаним договором сабирно место за одвоз смећа, у случају да из објективних разлога није могућ долазак возила ЈКП-а до корисника услуга.

Како ЈКП“ Чистоћа“ није поступала у складу са Законом као ни у складу са својим актима, у погледу процедуре за одређивање сабирних места и динамике одвоза смећа. Јасно је да становници сеоских и приградских МЗ нису на јасан и сигуран начин ни обавештени где су та сабирна места, о терминима одвоза смећа, нити је та услуга континуирано вршена, па се не може очекивати ни да буде плаћене од стране корисника.

Своје организационе, финансијске и техничко-технолошке проблеме, због којих не пружа адекватне услуге ЈКП“Чистоћа“ не може ставити на терет грађана и очекивати од њих да плаћају услуге које не добијају у одговарајућем обиму и квалитету, ово посебно из разлога што је ЈКП " Чистоћа" на монополској позицији, јер не постоји друго правно лице коме су поверени ови комунални послови, тако да корисници не могу да бирају пружиоца ове услуге и принуђени су да ове услуге користе од ЈКП " Чистоћа".

Заменик заштитника грађана

Весна Стојадиновић